

общо не е предвидена за останалата част от човечеството“⁴. Но тук може веднага да опонираме на тази теза само заради факта, че: **първо**, поетът не крие симпатиите си към *простия трудов човек, с нисък социален статус*, който е в центъра на наблюденията и естетическите му интерпретации. Затова неговото духовно и нравствено еволюиране Вапцаров определя като *подвиг* и затова право на твореца е да даде израз на своята визия за онова, което е прицел на перото му. Изповедта на затворника от „Песен за човека“ е най-човешкият „реквием“ за екзистенциалното зло, което за **лирическият герой** е реално битие: *„Брей, как се обърках/ и ето ти тебе/ бесило. Не стига ти хлеба,/ залитнеш/ от мъка/ и стъпиш в погрешност на гнило./ И чакаш така като скот/ в скотобойна,/ въртиш се, в очите ти -/ ножа. Ех, лошо,/ ех, лошо/ светът е устроен!/ А може, по-иначе може.../ Тогава запявал той/ своята песен,/ запявал я бавно и тихо./ Пред него живота/ изплавал чудесен -/ и после/ заспивал/ усмихнат“*. Именно този представител на работническата класа от съвременната му епоха творецът въвежда като **ч о в е к а н а н о в о т о в р е м е**, когото счита за основен фактор в промяната на статуквото и действителността. Затова и затворът на пръв поглед е алогичното „спасение“ на престъпника и „парадоксално се е превърнал в пространство на нравственото проглеждане“⁵. Втората причина за **неприемането** като рязък парадокс в хуманистичната логика на Вапцаровата реабилитация на стресилия човек, та макар и той да е пролетарий, е социалната логика, която изключва възможността **богатият, социално осигуреният** да убие и да открадне заради хляба. Ако той (материално задоволеният) попадне в затвора, то той ще изгуби нормалната си комуникация със света – нещо, което не липсва така болезнено на героя от „Песен за човека“. Той има опита и практиката в суровия живот да се приспособява, да контактува във всяка житейска ситуация, докато *социалният му полюс*, несъмнено ще сломи най-напред социалната си психика, и разбира се, личностната си, което по-скоро ще го доведе до пълен психичен срив, а подобна поетическа вариация очевидно не кореспондира с идеята на твореца.

Светът в лирическите текстове на Вапцаров често е представен като Луциферова градина, където цъфти злото. „Животинският свят“ ражда човека звяр, човека примитив. Но по-страшен за всички е първият тип – отцеубиецът, братоубиецът, тъй като той е убиец и на сакралното в света на човека. Без да е религиозен като своята майка, Вапцаров е дълбоко състрадателен към бедните и беззащитни и отчаяни хора и уважава християнските представи за нравственост. Вероятно поради този факт в доста неговите творби се появяват антонимните двойници на злото, респ. на лошия, безнравствения човек. Тази творческа поетическа стратегия представя по